

Tuomioistuintutkimus muuttuvassa maailmassa

Toimittanut Heidi Lindfors

2007

University of Helsinki Conflict Management Institututen
julkaisuja

© Kirjoittajat ja COMI

ISBN 978-952-10-2322-4

Graafinen suunnittelu: Kalle Järvenpää
Taitto: Anne Hotti

Gummerus Kirjapaino Oy
Vaajakoski 2007

Esipuhe

Tämä julkaisu sisältää 26.2.2007 järjestetyn oikeustieteellisen tiedekunnan, Helsinki University Conflict Management Institutun (COMI) sekä oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen (OPTULA) yhteisen tutkijaseminaarin alustukset. Kyseessä oli järjestyksessä viides yhteisseminaari, jossa käsiteltävänä aiheena oli ”Tuomioistuintutkimus muuttuvassa maailmassa”. Vakiintuneen tavan mukaan alustukset on julkaistu sellaisenaan lukuun ottamatta vähäisiä kielellisiä muokkauksia, joita alustajat ovat voineet tekstiinsä tehdä seminaarin jälkeen. Julkaisun liitteeksi on otettu oikeusministeriön tuomioistuinlaitoksen kehittämistoimikunnan mietinnön tiivistelmä, koska se on monen seminaarissa esiin nostetun kysymyksen pohjana.

Alustukset on koottu tähän julkaisuun niiden esittämisjärjestyksessä. Ensimmäisenä on Kaijus Ervastin monipuolinen katsaus erilaisista lähestymistavoista, joilla suomalaista tuomioistuinlaitosta on tutkittu. Esitystä jatkaa Vaula Haavisto, joka on tarkastellut tuomioistuimia toimintatutkimuksen näkökulmasta ja erityisesti tuomioistuinten toiminnan paikallisen kehittämisen kannalta. Lainopillista tutkimusperinnettä edustaa Erkki Havansi, joka alustuksessaan luotaa prosessioikeudellisen tuomioistuintutkimuksen kohteita. Mikko Vuorenpää puolestaan pohtii esityksessään, millaista vaikutusta prosessioikeudellisella tutkimuksella voi olla tuomarin työskentelyyn.

Alun perin vaihtoehtoisen riidanratkaisun piirissä omaksutut toimintatavat ja menettelyt tulevat nykyisin osittain sovellettavaksi myös virallisen oikeuslaitoksen prosesseissa, esimerkiksi tuomioistuinsovittelemuodossa. Tätä aihetta käsittelevät Juuli Kivelä ja Teija Suonpää esityksessään tuomitsemisparadigman suhteesta sovitteluparadigmaan erityisesti rikosasioiden sovittelun ja institutionaalisen sovittelun näkökulmasta. Teija

Suonpää täydentää yhteistä esitystä vielä omalla alustuksellaan, jossa hän pohtii tarkemmin kysymystä vakavien rikosten soveltumisesta sovitteluun. Vaikka tämä alustus jäi esteen takia pitämättä seminaarissa, se on otettu mukaan julkaisuun. Käytännön tuomarin näkökulman esittää alustuksessaan Markku Leskinen. Hän tarkastelee oikeustieteellisen tutkimuksen ja tuomitsemistoiminnan välistä suhdetta monivuotisen kokemuksensa valossa. Kokoavaksi lopuksi Risto Koulu luo jälkisanoinaan kokonaiskuvan alustuksista ja seminaarissa käydystä keskustelusta.

Rikos- ja prosessioikeuden laitoksella toukokuussa 2007

Heidi Lindfors